

Motion till riksdagen 2024/25:1978

av Ann-Sofie Alm (M)

Enklare för utlandssvenskar att rösta

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna att förenkla för utlandssvenskar att rösta i svenska val för att stärka demokratin och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Allt fler svenskar bor utomlands och är röstberättigade i det svenska riksdagsvalet samt valet till EU-parlamentet. Enligt Statistiska centralbyrån (SCB) är det dock bara knappt en tredjedel av utlandssvenskarna som röstar. För demokratin är detta olyckligt.

Utlandsrösterna kan mycket väl avgöra en osäker valutgång.

Partierna har ett ansvar för att mobilisera och motivera sina väljare, men staten har ett stort ansvar för att tillse att alla svenskar har möjlighet att rösta, och att det ska vara ett naturligt och enkelt förfarande. För att höja valdeltagandet krävs även att det blir enklare och mer tillgängligt att rösta. Det är också en viktig faktor att valen genomförs på ett tryggt och likartat sätt vid varje val.

Många utlandssvenskar upplever att det är krångligt att rösta och att det är svårt att få information i rätt tid. Till exempel får man bara stå kvar i vallängden i tio år efter det att man flyttat från Sverige. Som utlandssvensk måste man sedan själv anmäla om man vill finnas med i vallängden. Denna procedur måste göras vart tionde år genom en blankett från Skatteverket. Dessa regler behöver staten tillse blir kända för alla de utlands-svenskar som har rösträtt, eller ännu bättre undersöka om regeln kan tas bort.

När man brevröstar får rösten skickas från utlandet tidigast 45 dagar före valdagen, och finns man inte med i röstlängden måste brevrösten komma fram senast dagen innan valdagen för att räknas. Dessutom behövs ett särskilt material för att brevrösta från utlandet. Det är förståeligt att tidpunkten för att rösta utomlands har olika sluttider beroende på hur lång tid det tar för rösten att nå Sverige, men om datum och tider för att rösta på konsulat och ambassader tidigareläggs eller på annat sätt ändras måste det tillkännages i god tid så att alla kan ges möjlighet att rösta.

Staten har en klar förbättringspotential när det gäller att förenkla för utlandssvenskar att använda sin demokratiska rättighet att rösta i svenska val. Valmyndigheten bör därför ges uppdraget att utveckla enklare regler och säkrare rutiner för att utlands-svenskars röstdeltagande ska öka.

Ann-Sofie Alm (M)